

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА
Форуму громадянського суспільства
СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

**Звіти координаторів
робочих груп
за листопад 2018 р. – квітень 2019 р.**

**м. Київ
Щорічна конференція УНП 17-18 травня 2019 р.**

ЗМІСТ ЗВІТУ:

1. Результати діяльності Робочої групи 1 «Демократія, права людини, належне управління і стабільність»стор. 3
2. Результати діяльності Робочої групи 2 «Економічна інтеграція та зближення з політикою ЄС».....стор. 11
3. Результати діяльності Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека».....стор. 15
4. Результати діяльності Робочої групи 4 «Контакти між людьми».....стор. 26

Діяльність Робочої групи 1 «Демократія, права людини, належне управління і стабільність» протягом листопада 2018- травня 2019 р.

Координатор: Віталій Мартинюк

Робоча група №1 «Демократія, права людини, належне управління і стабільність» є найбільшою робочою групою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. На даний час членами групи є 49 громадських організацій.

Протягом звітнього періоду відбулося 1 квартальне засідання РГ1 (31 січня 2019 р.). У ході засідання був обговорений План діяльності РГ1 на 2019 рік. Було вирішено посилити регіональний вимір діяльності УНП, більш активно включатись в роботу Форуму громадянського суспільства СхП (зокрема РГ1 ФГС СхП), щоб посилити вплив України на його діяльність, ініціювати постійний моніторинг виконання Україною завдань, визначених у Спільному робочому документі «Східне партнерство – 20 очікуваних досягнень до 2020р.: фокусуючись на головних пріоритетах та реальних результатах», акцентувати роботу групи на захисту прав людини, зокрема, на тимчасово окупованих територіях. Група схвалила рішення продовжити роботу у складі чотирьох робочих підгруп та залишити обраних їхніх координаторів виконувати свої функції до кінця першого півріччя 2019 року.

Комунікація між членами РГ1 підтримувалась через внутрішні канали комунікації – передусім створену google-групу членів Робочої групи 1.

1. Проекти регрантингу

1.1 В рамках грантового конкурсу проекту “Громадська синергія” підтримано 6 проектів, які у 2019 р. реалізуються організаціями-членами РГ1:

- 1) «Антидот від популізму: моніторинг законотворчого виконання Угоди про асоціацію у рік виборів в Україні», організація: ГО «Фундація «Відкрите суспільство» (керівник проекту – Леся Шевченко);
- 2) «Мости Східного партнерства: посилення міжнародного та регіонального компоненту інформаційно-комунікативної діяльності УНП ФГС СхП», організація: Рада зовнішньої політики “Українська призма” (керівник проекту – Геннадій Максак);
- 3) «(Re)візія історії: викриття історичної складової кремлівської інформаційної війни», організація: ГО «Інтерньюз-Україна» (керівник проекту – Андрій Кулаков);
- 4) «Громадський моніторинг реформ у сфері судочинства в країнах СхП, що мають Угоди про асоціацію з ЄС», організація: ГО «Центр політико-правових реформ» (керівник проекту – Ігор Коліушко);
- 5) «Сприяння реалізації ефективної візової політики України», організація: ГО «Європа без бар'єрів» (керівник проекту – Ірина Сушко);
- 6) «Аналіз діяльності органів суддівського врядування в країнах Східного партнерства – Грузії, Молдови та України», організація: ГО «Фундація ДЕЮРЕ» (керівник – Михайло Жернаков).

1.2 Що стосується конкурсу регрантингу-2019 ФГС СхП, є дві організації-учасниці РГ1, які реалізують проекти спільно з організаціями з інших країн Східного партнерства:

- 1) Проект «Моніторинг останніх тенденцій російської пропаганди: меседжі, інструменти і методи», організація: ГО «Інтерньюз Україна»;
- 2) Проект «Російська військова присутність в окремих країнах Східного партнерства, та її вплив на ситуацію у сфері прав людини», в якому від України бере участь Фондація Ініціатива Східноєвропейських безпекових досліджень (EESRI);

3) Проект «Розробка спільного адвокаційного плану ФГС СхП, національних платформ Східного партнерства з метою сприяння запобігання, розслідування та захисту від гендерно-обумовленого насильства в країнах Східного партнерства та імплементація/ратифікація Стамбульської конвенції», в якому від України бере участь ГО «Центр “Жіночі перспективи”».

2. Заяви, підготовлені за участю членів РГ1

3.1 Представники РГ1 УНП долучились до підготовки проекту звернення Керівного комітету Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (ФГС СхП), яким закликав Раду ЄС із закордонних справ, а також міністрів закордонних справ країн-членів ЄС відреагувати на ситуацію, спричинену кризою в Азовському морі. Звернення було схвалене за підсумками засідання Керівного комітету ФГС СхП 6-7 лютого 2019 року в Брюсселі.

3. Участь в роботі Форуму громадянського суспільства Східного партнерства

Представники робочої групи взяли участь у 10-й Щорічній асамблеї ФГС СхП 10-12 грудня 2018 року у Тбілісі (Грузія) та засіданні Робочої групи 1 «Демократія, права людини, належне управління і стабільність», яка була проведена в її рамках. Головна увага приділялась функціонуванню РГ1, структурованому нетворкінгу та вкладу групи в діяльність Форуму у 2019 році.

Одну з панелей Щорічної конференції Форуму громадянського суспільства Східного партнерства в Тбілісі, присвячену тенденціям і викликам безвізового режиму в Україні, Молдові та Грузії організувала представниця РГ1 Української національної платформи Ірина Сушко (ГО «Європа без бар'єрів»). В ході дискусії були обговорені важливі питання

візової лібералізації в асоційованих країнах, в тому числі питання нових стимулів від ЄС після того, як безвіз набув чинності.

4. Аналітична діяльність РГ1

30 листопада 2018 року відбулась презентація аналітичного видання «Приборкати Гідру: Як протистояти інформаційній агресії Кремля?», підготовленого ГО «Інтерньюз-Україна» за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» під егідою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. У публікації розкриваються методи протистояння інформаційній війні на основі українського досвіду боротьби з російською пропагандою.

7 березня 2019 року Бюро соціальних та політичних розробок презентувало аналітичний звіт «Аналіз регулювання дотримання рівності та недискримінації у доступі до праці, надання послуг і соціального забезпечення: оцінка стану впровадження Україною антидискримінаційних Директив ЄС», підготовлений групою експертів за результатами аналізу вітчизняного законодавства у цій сфері та за фінансової підтримки Європейського Союзу і Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» під егідою УС ПГС Україна-ЄС та УНП ФГС Східного партнерства.

14 березня 2019 року громадська організація «Європа без бар'єрів» презентувала аналітичний звіт «Політика імміграції: аналіз процедур і законодавчі новели в Україні», підготовлений за результатами проведеного у 2018 році дослідження за фінансової підтримки ЄС та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» під егідою УНП ФГС СхП. Дослідження присвячене комплексному вивченню української міграційної політики у вимірі набуття громадянства та процедури легалізації іноземців в Україні.

29 березня 2019 року Інститут Євро-Атлантичного співробітництва презентував аналітичний звіт «Громадський моніторинг співпраці України та Європейського Союзу у сфері безпеки», підготовлений в рамках проекту «Громадський моніторинг співпраці України та ЄС у безпековій сфері» за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» під егідою УС ПГС Україна-ЄС та УНП ФГС Східного партнерства. У звіті надана оцінка поточної ситуації у сфері безпекової співпраці Україна-ЄС, пропозиції її покращення для українських органів влади.

5. Адвокаційна діяльність РГ1

13 лютого 2019 року представники РГ1 УНП ФГС Східного партнерства взяли участь у зустрічі з Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванною Климпуш-Цинцадзе. На зустрічі обговорили ключові ініціативи та плани на 2019 рік, щоб об'єднати зусилля для активного просування євроінтеграційного порядку денного та виконання зобов'язань, які взяла на себе Україна перед ЄС і в рамках Східного партнерства.

11 березня в Кабінеті Міністрів України відбулася зустріч з Урядовою Уповноваженою з питань гендерної політики Катериною Левченко представників організацій-членів РГ1,

зокрема: ГО «Європа без бар'єрів», ГО «Бюро соціальних та політичних розробок», ГО «Центр глобалістики «Стратегія XXI», Київського інституту гендерних досліджень.

6. Заходи УНП, ініційовані організаціями-членами РГ1

14 грудня 2018 року ГО «Європа без бар'єрів» провела прес-конференцію «Бути мігрантом в Україні. Що заважає іноземцям, які тут живуть і працюють», де оприлюднила рекомендації щодо політики легалізації іноземців та набуття громадянства України. Рекомендації були напрацьовані у рамках проекту «Громадська оцінка й адвокація змін до державної політики надання громадянства» під егідою Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія». За підсумками дослідження «Європа без бар'єрів» запропонувала низку рекомендацій щодо поліпшення процедур, зокрема розвиток електронної черги для іноземців, перегляд у бік зменшення обов'язкових документів для легалізації, чіткий і вичерпний список необхідних документів, запровадження сервісу перевірки стану оформлення документа на зразок того, що діє для біометричних документів громадян України, можливість заповнення заяви вдома або онлайн, розвиток інформаційної системи обміну даними між відомствами.

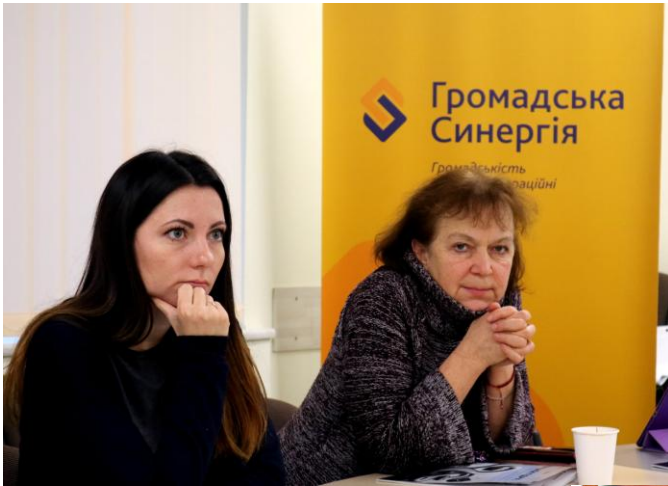
21 грудня 2018 року експерти правозахисної організації «Права людини» провели прес-конференцію, присвячену результатам проекту «Забезпечення особам з інвалідністю рівних можливостей для працевлаштування в контексті імплементації Угоди про асоціацію — адвокація», реалізований за фінансової підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія». Результати проекту представив директор організації «Права людини» Віталій Дроботун.

21 лютого 2019 року відбувся круглий стіл «Фокус ЄС на Чорноморський регіон та Україну. Пріоритети Румунського головування в Раді ЄС», який організували Центр глобалістики «Стратегія XXI» та Посольство Румунії в Україні у партнерстві з Українською національною платформою Форуму громадянського суспільства Східного партнерства та проектом «Громадська синергія». На заході були представлені Пріоритети Румунського головування в Раді ЄС та обговорені наступні питання: Східне партнерство і Чорноморський регіон у порядку денному Румунського головування; розвиток відносин ЄС-Україна в першій половині 2019 року; вклад українських ГО в європейську інтеграцію України.

7 березня 2019 року Бюро соціальних та політичних розробок провело експертну нараду «Оцінка стану впровадження Україною антидискримінаційних Директив ЄС щодо дотримання рівності та недискримінації у доступі до праці, надання послуг і соціального забезпечення». Захід відбувся в рамках проекту «Практики роботи Міністерства соціальної політики України щодо посилення експертної роботи з імплементації «антидискримінаційних» директив Ради ЄС» за підтримки проекту «Громадська синергія» за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС та Української Національної Платформи Форуму Громадянського суспільства Східного партнерства.

15 березня 2019 року експерти ГО «Європа без бар'єрів» Ірина Сушко та Катерина Кульчицька провели прес-конференцію в ІА «Главком» на тему: «Міграційне обличчя України: останні тенденції». У ході заходу були представлені основні міграційні тенденції в Україні за останній рік: статистику в'їзду і виїзду, базові напрямки, головні законодавчі новації. Також у фокусі були трудова міграція, реінтеграція трудових мігрантів, проблеми залучення робочої сили з інших країн, українці за кордоном та іноземці в Україні.

Діяльність Робочої групи 2 «Економічна інтеграція та зближення з політикою ЄС»

Координатор: Максим Корявець

В рамках звітнього періоду діяльність організацій-членів Робочої групи №2 Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства «Економічна інтеграція та зближення з політиками ЄС» (РГ2 УНП ФГС СхП) фокусувалася на наступних тематичних напрямках:

Напрямок 1. Регуляторне середовище та розвиток малого і середнього бізнесу.

Напрямок 2. Регуляторна політика та транскордонне співробітництво.

Напрямок 3. Гармонізація цифрових ринків.

Напрямок 4. Економічні зв'язки з Європейським Союзом і регіоном Східного партнерства.

Відповідно до вищезазначених напрямів у структурі РГ2 УНП ФГС СхП діють 4 тематичні підгрупи.

У звітньому періоді Робоча група 2 продовжила налагодження між групою співпраці в рамках УНП. Так, 26 квітня 2019 року відбулося спільне засідання Робочих груп №2 та №3 УНП ФГС СхП. На засіданні відбулося обговорення поточного стану справ та ідей для спільної активності. В результаті засідання було заплановано розробку спільної заяви до Міністерства Інфраструктури щодо створення РГ "Декарбонізація транспортної інфраструктури", а також утворено декілька оперативних експертних груп для спільної діяльності експертів.

Синергетичний характер діяльності також виявлявся в участі представників РГ2 у заходах та проектах організацій-членів інших РГ УНП.

8 квітня 2019 року координатор РГ2 взяв участь у дискусійному майданчику між представниками екологічних та аграрних організацій для започаткування міжсекторального діалогу у сфері імплементації законодавства ЄС та інтеграції екологічної політики в аграрну галузь. Захід відбувся в рамках проекту «Адаптація до законодавства ЄС: практика впровадження», що виконується членом РГ3 МБО «Інформаційний центр «Зелене досьє» (<http://www.dossier.org.ua/agrariyi-ta-ekologi-spiivpracya-pochinaietsya-z-organizaciy-gromadyanskogo-suspilstva>)

Представники РГ2 УНП ФГС СхП долучились до проекту «Використання європейських фінансових інструментів для розвитку агропромислового сектору (МСП) України», який реалізується Сіверським інститутом регіональних досліджень (РГ1). Зокрема, у м. Харкові за організаційної підтримки Поліського фонду міжнародних та регіональних досліджень був проведений семінар з відповідної тематики для представників аграрного бізнесу та науковців (<https://www.prostir.ua/?news=pidprijemtsi-harkivschyny-diznalyssa-promozhlyvosti-otrymannya-ievropejskoji-finansovoji-dopomohy>).

Протягом звітної періоду керівник РГ взяв участь у таких важливих для роботи у по напрямку «Гармонізація цифрових ринків»:

- Четверта Панель з гармонізації цифрових ринків (7 лютого 2019 року, Брюссель) (<http://eap-csf.eu/eap-csf-addresses-4th-eap-panel-on-hdm/>);

- Третя Міністерська зустріч Східного партнерства з питань цифрової економіки (28 лютого 2019 року, Бухарест) (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eastern-partnership-promoting-stronger-digital-economies-eus-six-eastern-partners>).

За результатами заходів було напрацьовано аналітичний огляд щодо ситуації у сфері гармонізації цифрових ринків країн Східного партнерства з ЄС, який увійшов до експертно-аналітичного дайджесту EaP Think Bridge (<http://prismua.org/pdf/2019-05-7/>).

Координатором РГ2 також було надано рекомендації по напрямку гармонізації цифрових ринків для Урядового офісу з координації європейської та євроатлантичної інтеграції в рамках підготовки зауважень до виконання Україною «20 досягнень Східного партнерства до 2020 року». Урядові пропозиції були враховані в рамках виступів українських офіційних делегатів під час high-level conference з нагоди 10-річчя Східного партнерства (14 травня, Брюссель).

Представниками РГ2 було ініційовано реалізацію низки проектів – як в рамках роботи УНП ФГС СхП в національних масштабах, так і на міжнародному рівні регіону Східного партнерства в рамках регрантингового компоненту діяльності ФГС СхП.

В рамках конкурсу регрантингу-2019 Форуму громадянського суспільства Східного партнерства були відібрані для фінансування проекти за участю 2-х організацій-представників РГ2 УНП (<http://eap-csf.org.ua/ogolosheno-rezultati-konkursu-regrantingu-forumu-gromadyanskogo-suspilstva-shidnogo-partnerstva-na-2019-rik/>):

- «Участь у формуванні порядку денного та інституційних передумов для підвищення цифрової компетентності в Білорусі, Україні та Грузії» (провідна організація: Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень);

- «Розвиток стратегій МСБ та їхній вплив на регіональні підприємства малого та середнього бізнесу» (організація-партнер: Центр транскордонного співробітництва).

В рамках Європейської програмної ініціативи Міжнародного фонду «Відродження» за результатами конкурсу «Громадська синергія: посилення участі громадськості в євроінтеграційних реформах» наразі фінансуються три проекти представників РГ2 УНП: ([http://www.irf.ua/allevnts/news/rezultati_konkursu_gromadska_sinergiya_posilennya_uchasti_gromadskosti_v_evrointegratsiynikh_reformakh/?utm_source=2+Platforms&utm_campaign=85cf4e5824-](http://www.irf.ua/allevnts/news/rezultati_konkursu_gromadska_sinergiya_posilennya_uchasti_gromadskosti_v_evrointegratsiynikh_reformakh/?utm_source=2+Platforms&utm_campaign=85cf4e5824-EMAIL_CAMPAIGN_2018_10_05_03_25&utm_medium=email&utm_term=0_b6161b6f18-85cf4e5824-93549685)

[EMAIL_CAMPAIGN_2018_10_05_03_25&utm_medium=email&utm_term=0_b6161b6f18-85cf4e5824-93549685](http://www.irf.ua/allevnts/news/rezultati_konkursu_gromadska_sinergiya_posilennya_uchasti_gromadskosti_v_evrointegratsiynikh_reformakh/?utm_source=2+Platforms&utm_campaign=85cf4e5824-EMAIL_CAMPAIGN_2018_10_05_03_25&utm_medium=email&utm_term=0_b6161b6f18-85cf4e5824-93549685)):

- «Чи потрібен Україні протекціонізм? Можливості та обмеження ПВЗВТ з ЄС» (виконавець – громадська організація «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»);

- «Моніторинг та підтримка виконання Угоди про асоціацію у сфері руху капіталів та фінансових послуг» (виконавець – громадська організація «Центр економічної стратегії»);

- «Посилення громадського впливу на прискорення реформування енергетичного сектора у відповідності до Угоди про асоціацію Україна-ЄС» (виконавець - громадська організація «Інститут регіонального розвитку»).

Про фінальні результати реалізації зазначених ініціатив стане відомо протягом червня - грудня 2019 року.

Проект «Сприяння регіональній професійній освіті для розвитку сільського господарства та сільських місцевостей в країнах Східного партнерства» (виконавець – Центр транскордонного співробітництва), покликаний просувати реформи у сфері професійної освіти аграрного спрямування країн СхП задля посилення регіональної співпраці та ефективного формування державної політики у даному напрямку, був

відзначений учасниками 10-ї Асамблеї Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (<https://eap-csf.eu/aa2018/>).

Представники РГ2 напряду долучились до процесу розробки нового Статуту УНП ФГС СхП.

За результатами процесу перереєстрації організацій-членів УНП ФГС СхП (згідно прийнятої «Політики членства УНП ФГС СхП») склад РГ2 було переглянуто. На момент завершення звітної періоду загальна кількість членів РГ2 УНП ФГС СхП налічує: 20 організацій. За звітній період до складу РГ2 увійшли 5 нових організацій.

Діяльність Робочої групи 3 «Довкілля, зміна клімату та енергетична безпека»

**Координатор:
Анна Голубовська-Онісімова**

Пріоритетною рамковою темою діяльності на 2018-2019 рік група обрала тему «Інтеграція екологічної політики до політик секторів економіки (енергетика, сільське господарство, транспорт), зміна клімату та сталий розвиток».

Протягом другого звітної періоду (листопад 2018 – травень 2019) робота УНП РГЗ проходила за такими основними напрямками:

- Участь у міжнародних подіях ФГС СхП (делегати Асамблеї, обрані експерти) та офіційних засіданнях Платформ та Панелей (обрані експерти), підготовка позицій та документів РГЗ ФГС СхП.
- Впровадження членами групи проектів регрантингу (ФГС СхП, проект Громадська синергія).
- Проведення засідань РГЗ, підготовка позицій, заяв, документів РГЗ УНП.

1) Участь у міжнародних подіях ФГС СхП та офіційних засіданнях Платформ та Панелей, підготовка позицій та документів РГЗ ФГС СхП

Основна подія – річна Асамблея ФГС СхП – відбулася у Тбілісі 10-12 грудня 2018 року. В ній взяли участь делегати від РГЗ УНП Руслан Гаврилюк (НЕЦУ), Анна Голубовська-Онісімова (ВЕГО МАМА-86), Тамара Малькова (МБФ ІЦ «Зелене Досьє») та Олена Павленко (DIXI Group). Під час засідання РГЗ ФГС в Тбілісі, делегати взяли участь в обговоренні темплейтів адвокаційних документів (підготовлених секретаріатом ФГС) за тематиками «довкілля та зміна клімату» і «енергетична безпека» в складі окремих підгруп. Що стосується **довкілля та зміни клімату**, основними проблемами для країн СхП було визначено наступні:

а) слабе екологічне врядування, зокрема:

- низька інституційна спроможність, зокрема, це стосується органів нагляду за дотриманням законодавства та контролю (екологічних інспекцій)
- неефективний процес прийняття державних рішень (недостатнє дотримання принципів належного екологічного врядування: відкритості, участі громадськості, підзвітності, ефективності політики та інститутів, узгодженості),
- низький рівень обізнаності та брак знань, величезний розрив у поінформованості щодо європейських реформ та їх здобутків між великими містами та провінцією,
- інтеграція екологічної політики полишається здебільшого декларацією, і хоча є певний прогрес у прийнятті наскрізного законодавства (нові європейські закони ОВД та СЕО), їх впровадження гальмується низкою інституційною спроможністю і

загальною проблемою неперіоритетності екологічних питань в урядових порядках денних,

- державні екологічні фонди управляються неефективно, нецільове використання екологічних коштів полишається загальноприйнятною практикою, водночас ставки екологічних платежів, штрафів та податків занадто низькі порівняно з завданою природокористувачами та забруднювачами шкодою довкіллю і не стимулюють зміну поведінки на екологічно дружню.

б) слабкі або відсутні кліматичні політики:

- стратегії адаптації до зміни клімату, зокрема, в окремих секторах економіки,
- цілі щодо зниження викидів ПГ недостатньо амбітні для виконання зобов'язань Паризької угоди.

в) слабе впровадження нових законів ОВД та СЕО,

г) знеліснення,

д) забруднення водних ресурсів.

Після Асамблеї, було підготовлено перший проект адвокаційного документу групи, який включив у себе крім окреслення пріоритетних проблем також обґрунтування, чому саме ці проблеми мусять отримати рішення у першу чергу, а також рекомендації щодо необхідних дій різних стейкхолдерів. Було вирішено, що цей документ після завершення стане спільною основою для адвокації всіх РГЗ національних платформ 6 країн СхП.

Об'єднання зусиль декількох національних платформ для вирішення спільних проблем значно підсилює адвокаційний потенціал РГЗ на національному рівні. Так, спільна діяльність молдовської та української РГЗ з адвокації заборони будівництва нових ГЕС на

річці Дністер до проведення SEO Програми розвитку гідроенергетики України до 2030 року призвела до прийняття такого рішення Дністровською двосторонньою комісією.

Відчутний вплив мають також оприлюднення позиції ОГС з прикладами національних проблем на зустрічах високого рівня, як це сталося з проектом будівництва мегакурорту Свидовець, який в разі реалізації знищить унікальний природний ландшафт значної ділянки Карпат. Як приклад ігнорування процедур SEO та ОВД, Свидовець наводився під час виступу делегата від РГЗ на конференції Міністрів довкілля СхП за участі високопосадовців Європейської комісії (жовтень 2018). Разом з титанічною працею активістів, науковців та громадських експертів, такі цеглинки сприяють незручному розголосу протиправних дій місцевої (центральної) влади, а також необхідному політичному резонансові на міжнародному рівні.

Що стосується адвокаційного документу РГЗ ФГС СхП, то його обговорення продовжувалося на річному засіданні РГЗ ФГС у Брюсселі, яке відбулося 10-11 квітня 2019 року. Згідно нових правил, у засіданні взяли участь ті ж делегати, що брали участь у річній Асамблеї. Ганна Голубовська-Онісімова погодилася завершити проект документу з урахуванням результатів обговорення та наданих коментарів. Після опрацювання, остання версія проходить кінцеве узгодження. **Важливою рисою цього адвокаційного документу РГЗ ФГС СхП є включення рекомендацій щодо сфери діяльності з довкілля та зміни клімату на період після 2020 року.**

Ганна Голубовська-Онісімова взяла також активну участь у підготовці документа ФГС СхП **“Вдосконалюючи Східне партнерство: 23 ідеї громадянського суспільства для політики після 2020»**, який було презентовано під час зустрічі високого рівня на честь 10-ї річниці Східного партнерства у Брюсселі 14 травня 2019 року. Вона скоординувала підготовку пропозицій РГЗ СхП до секретаріату ФГС щодо необхідних кроків з посилення тематики охорони довкілля та зміни клімату у політиці СхП на новому етапі. Зокрема, це стосується

нових досягнень «20x20». Пропозиції щодо інтегрування цілей охорони довкілля та зміни клімату до кожного з розділів досягнень та укріплення самого розділу 16 щодо безпосередньо досягнень у сфері довкілля та зміни клімату були включені до 23 рекомендацій документу, підготовленого секретаріатом за результатами фокус-груп, проведених національними платформами. Також, була включена пропозиція присвячувати кожен рік окремій темі, починаючи з довкілля та зміни клімату, з огляду на терміновість, з метою пригортання широкої уваги в ЄС та країнах СхП до певної проблематики. Багатосторонні платформи та панелі СхП муситимуть опрацювати «тему року» і таким чином забезпечити міжсекторальну координацію та співпрацю там, де це необхідно.

Протягом звітної періоду відбувалися засідання багатосторонніх офіційних Панелей з транспорту та сільського господарства, в яких брали участь експерти РГЗ УНП ФГС Віктор Загреба, Київська асоціація велосипедистів та Катерина Шор, МБФ ІЦ «Зелене досьє». Згідно з тематикою засідань, вони координували підготовку спільної позиції РГЗ 6 національних платформ ФГС країн СхП і представляли її на засіданнях.

2) Впровадження членами групи проектів регрантингу (ФГС СхП, проект Громадська синергія).

За період листопад 2018 – травень 2019 організаціями-членами РГЗ УНП впроваджувалися наступні проекти:

МБО «Екологія. Право. Людина» завершила наприкінці 2018 року проект «Громадське стимулювання запуску європейської процедури оцінки впливу на довкілля в Україні», що здійснювався за підтримки проекту Громадська Синергія. Метою проекту було посилити спроможність громадськості впливати на ефективну реалізацію європейської процедури оцінки впливу на довкілля в Україні. Заходи проекту спрямовувалися на те, щоб не допустити сповільнення інвестиційного процесу, а навпаки показати усі переваги нової процедури та заохотити національних та міжнародних інвесторів до активізації діяльності. Також, заходи проекту були спрямовані на вироблення однакового застосування та трактування

норм законодавства про ОВД усіма залученими сторонами. Протягом проекту, ЕПЛ проводила аналіз усіх повідомлень у відкритому реєстрі ОВД. За результатами аналізу ЕПЛ подавала коментарі, пропозиції та звернення. З огляду на великі обсяги матеріалів, робота виконувалася у співпраці з низкою партнерських організацій, наукових інституцій та активістів, заохочених брати участь в аналізі певних процедур ОВД, в рамках діяльності щодо посилення спроможності громадянського суспільства брати участь у процедурі ОВД, для чого також було проведено низку тренінгів із ОВД для понад 150 учасників. Було випущено та розповсюджено на тренінгах методичку для суб'єктів господарювання щодо здійснення процедури ОВД.

Триває впровадження проекту «Активізація європейських екологічних процедур ОВД та СЕО в Україні», також підтриманого Громадською синергією. Мета проекту - сприяти реалізації в Україні європейських процедур оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки шляхом інформування, проведення навчань, підвищення обізнаності основних груп зацікавлених осіб, оприлюднення результатів моніторингу впровадження законів про ОВД та СЕО.

Інструменти ОВД та СЕО як нові інструменти ще не до кінця зрозумілі для основних груп зацікавлених сторін (громадськості, органів місцевого самоврядування, бізнесу) і тому є потреба продовжувати освітньо-просвітницьку роботу у цьому напрямку. Окрім того, у реалізації нових інструментів ОВД та СЕО виникають певні практичні труднощі, які потрібно усувати, а для цього важливо провести їхню інвентаризацію і аналіз. Чільне місце у діяльності посідає просвіта органів місцевого самоврядування про їхню роль в процедурах ОВД та СЕО, для яких, з боку органів державної влади чи інших організацій, тренінги щодо СЕО не проводились раніше.

МБФ ІЦ «Зелене Досьє» у рамках схеми ре-грантингу ФГС СхП завершили впровадження проекту «Спостереження за екологічною оцінкою (впровадження інструментів стратегічної екологічної оцінки та оцінки впливу на довкілля: моніторинг ситуації з боку громадських організацій у країнах впровадження)».

В рамках міжнародного проекту партнери із Білорусі, Молдови, України та Болгарії проаналізували ситуацію з екологічними оцінками в своїх країнах та розробили методологію для громадського спостереження за екологічними оцінками. Методологія містить практичну частину з робочим додатком, який можуть використовувати небайдужі громадяни.

Партнери проекту: Міжнародна благодійна організація «Екологія – Право – Людина» (ЕПЛ) (Україна), Громадська організація «ЕкоДом»(Беларусь), Громадська асоціація «ЕкоКонтакт»(Молдова), BlueLink(Болгарія).

Завершується виконання проекту «Адаптація до законодавства ЄС: практика впровадження» за підтримки проекту «Громадська синергія».

Відповідно до зобов'язань, які Україна взяла на себе в Угоді про асоціацію з ЄС, необхідно узгодити національні закони із законодавством ЄС у сфері сільського господарства (Глава 17) та фітосанітарії (Глава 4). Крім того, низка нововведень, за які відповідає Міністерство охорони навколишнього природного середовища, також стосується аграрного сектору.

У попередньому проекті було зроблено *порівняльний аналіз українського законодавства та вимог ЄС*, які треба впровадити відповідно до Угоди про асоціацію, за конкретними такими темами. На нинішньому етапі, сконцентрувалися на практиці впровадження. Було проведено **серію тренінгів; навчальний та прес тури** до господарств/підприємств, які вже впровадили системи якості та безпечності; підготували цикл відеоматеріалів за результатами заходів, а також **практичні відеопоради від експертів** проекту. За результатами 2018 року оновлено й доповнене **базове дослідження, розроблена інфографіка до нього**.

Наприкінці проекту було проведено Дискусійний майданчик «Аграрії та екологи: співпраця починається з організацій громадянського суспільства», в якому взяли участь представники ОГС та експертів, які працюють в аграрному та екологічному секторах. Спільні рекомендації будуть далі обговорюватися представниками двох міністерств.

НЕЦУ (Національний екологічний центр України) в березні 2019 р. розпочав реалізацію проекту в рамках схеми регрантингу ФГС СхП «Екосистемний підхід до гідроенергетики: сприяння впровадженню європейських вимог до розвитку гідроенергетики у країнах СхП».

Метою проекту є сприяння інтеграції екосистемного підходу у галузеву економічну діяльність, а саме, розвиток гідроенергетики та комплексне управління водними ресурсами, що передбачено горизонтальними директивами ЄС та відповідними конвенціями, сторонами яких є країни СхП. Партнерами проекту є International Association of River Keepers ECO-TIRAS (Moldova), "KHAZER" Ecological and Cultural NGO (Armenia), Azerbaijan Ornithological Society, ГО «Екосфера» (Ужгород, Україна).

Проект спрямований на виявлення специфічних особливостей екосистемного підходу до енергетичних проектів, програм і планів у чотирьох країнах Східного партнерства. Предметом проектної діяльності є визначення ключових недоліків у національних практиках та шляхів їх усунення.

3) Проведення засідань РГЗ, підготовка позицій, заяв, документів РГЗ УНП.

За звітний період відбулося 2 засідання РГЗ.

Протягом Конференції УНП, 2 листопада відбулася Панельна дискусія «Стан впровадження оцінки впливу на довкілля» за участі: Василя Полуйка, Заступника Міністра екології та природних ресурсів України Тамари Малькової, Виконавчого директора МБО ІЦ «Зелене досьє» Руслана Гаврилюка, Голови ГО Національного екологічного центру України.

Василь Полуйко відзначив відсутність зауважень до більшості проектів планованої діяльності в реєстрі ОВД, зокрема до проектів лісовпорядкування. Зазначив, що одна із найгостріших тем є гідроенергетика, і що кожен такий гідроенергетичний проект має пройти процедуру ОВД. Водночас громадськості доцільно пропонувати альтернативні рішення стосовно балансування енергосистеми країни, шукати заміну ГЕС та ГАЕС. В розрізі проекту будівництва курорту «Свидовець» в Карпатах Мінприроди отримало клопотання Інституту екології Карпат НАН України на створення регіонального ландшафтного заказника площею 3,3 тис. га, який погодило та направило до ОДА. Тамара Малькова відзначила складну навігацію у реєстрі ОВД, низьку якість звітів з ОВД, надходження зауважень і пропозицій лише до 25 % повідомлень про планову діяльність і 10% звітів з ОВД. Останні подаються переважно екологічними неурядовими організаціями (НЕЦУ, ЕПЛ тощо) чи місцевими громадами, які вже зіштовхнулися із негативними впливами подібної до проектної діяльності (наприклад, тваринницькі ферми). Наголошено на необхідності більш активної роботи НУО в частині контролю за плановою діяльністю, як це наприклад відбулося в Дніпропетровській області внаслідок діяльності громадського формування Екопатруль.

Руслан Гаврилук наголосив на профанації процедури ОВД в багатьох проектах планової діяльності, про що свідчить аналіз реєстру в частині проектів малої гідроенергетики. Зокрема до розробки звітів не залучаються профільні фахівці, науковці, експерти, звіти не містять опису сучасного стану довкілля, опису виправданих альтернатив, опису «нульової» альтернативи, опису факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу, оцінки інтенсивності впливів, оцінки кумулятивних впливів, заходів із мінімізації впливів, компенсаційних заходів, програми моніторингу тощо.

В обговоренні акцентували відсутню методичну базу для розробки Звітів з ОВД, низький рівень залучення громадськості до процедури ОВД, недостатню поінформованість та відсутність необхідних знань про процедури ОВД в суспільстві – у громад, громадських організацій, органів місцевої влади тощо. А також зазначили відсутність у Мінприроди інструментів для контролю за якістю звітів з ОВД.

Вирішили за результатами виконання проекту з ОВД МБФ ІЦ «Зелене Досьє», з урахуванням висновків обговорення, підготувати звернення до Мінприроди, обговорити з РГЗ і надіслати адресатові.

3 листопада пройшло безпосередньо засідання РГЗ УНП, на якому розглянули доповідь Катерини Синило, експерта ГО Національний екологічний центр України на тему «Проблеми забруднення атмосферного повітря при експлуатації аеропортів цивільної авіації», а також підбили підсумки роботи РГ-3 за період між Конференціями УНП ФГС СхП 2017 та 2018 років. Більшість запланованих завдань згідно плану роботи була виконана. Обговорили розвиток транспортної складової в роботі Робочої групи, зокрема за напрямом сталого міського транспорту, безпеки на дорогах, водного транспорту, зокрема екологічних загроз внутрішнього водного шляху Е40, авіаційного транспорту. Погодилися з необхідністю розширяти склад організацій-членів РГЗ, які займаються проблематикою транспорту. Вирішили провести спільне засідання РГ-3 та РГ-2 із розглядом питань

інтеграції екологічної політики в галузеві політики. Пропозиція була підтримана Координатором РГ2.

26 квітня 2019 року відбулося засідання РГ3 та спільне засідання РГ3 та РГ2.

Учасники РГ3 заслухали інформацію координатора про останні події ФГС СХП та найближчі плани. Також, виконавці проектів ре-грантингу коротко проінформували присутніх про результати проектів, які вони виконують, згідно плану діяльності групи. Серед нагальних питань для реагування РГ3, було розглянуто наступні:

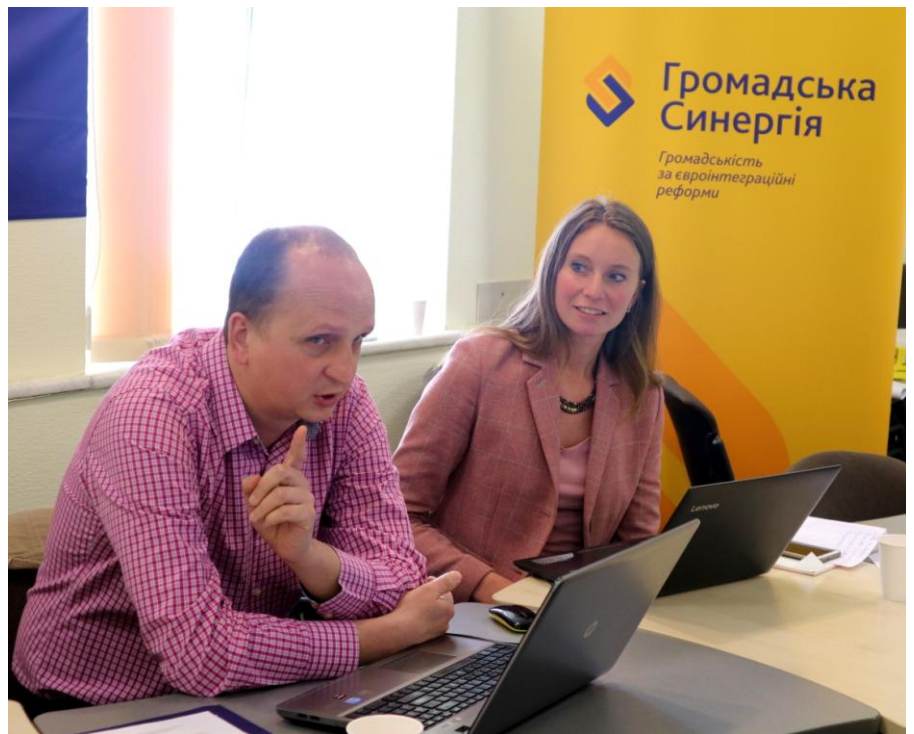
- проект заяви щодо проблем впровадження ОВД та рекомендацій для їх вирішення підготовлений Тамарою Мальковою, Зелене досьє (ухвалено);
- необхідність виведення на національний рівень проблематики варварської обрізки та вирубки дерев у містах для адвокація врахування думки громад та наукової експертизи, доручили Сергію Шапаренко «Печеніги» підготувати обґрунтування необхідних кроків,
- про необхідність створення робочої групи при Міністерстві Інфраструктури “Декарбонізація транспортної інфраструктури”, яка має охопити всі напрямки транспортної інфраструктури включаючи: наземний транспорт, залізничний, авіаційний та водний, як і транспортні засоби, так і адміністративні будівлі, які також є джерелом викидів CO2 через неефективне споживання енергії, що на сьогодні в Україні генерується в більшості з викопного палива; доручили Олександрі Гуменюк підготувати проект листа,
- про катастрофічну ситуацію з палами і необхідність з’ясування поточного стану системи реагування та попередження підпалів, доручили Миколі Коробку, Криворізьке відділення правозахисної спілки, підготувати листи з інформаційними запитами.

Під час спільного засідання РГ2 та РГ3 обговорили з учасниками формати співпраці, якими можуть бути підготовки спільних заяв, утворення спільних робочих груп, тощо. Вирішили утворити спільну робочу групу з сертифікації сільськогосподарської продукції. Обговорили проблему відсутності контролю за вирощуванням ГМО в Україні, що становить загрозу для розвитку органічного сільського господарства. Заслухали Оксану Просоленко, Асоціація «Дунайська соя», запрошеного експерта, яка повідомила, що хоча офіційно в Україні ГМО не вирощуються, насправді, згідно даним лабораторних аналізів, частка ГМО серед окремих культур може сягати 70%. Декілька законодавчих ініціатив з регулювання питання контролю за вирощуванням ГМО погано координуються між собою, хоча правова основа необхідна вже давно і питання дуже гостре, адже втрачається довіра до українського виробника на зовнішніх та внутрішньому ринках. Доручили Оксані Просоленко підготувати проект звернення з цього питання. 3) Адаптація до зміни клімату у водному секторі з урахуванням інтересів секторів економіки: підготовка до круглого столу.

Учасники РГ3 погодилися з думкою РГ2 щодо необхідності створення робочої групи при Міністерстві Інфраструктури “Декарбонізація транспортної інфраструктури”. Заслухали також експерта Ганну Цветкову (ВЕГО МАМА-86) щодо нагальності проблематики адаптації до зміни клімату у водному секторі і що це зачіпає інтереси інших економічних секторів, насамперед, енергетики та сільського господарства. Домовилися підготувати і провести спільний круглий стіл (відповідальний – Гаврилюк). Вирішили провести планування діяльності РГ3 на наступний період під час Конференції УНП 17-18 травня.

Заключення: РГ3 у 2018-2019 роках працювала активно, на різних рівнях і з різними стейкхолдерами. Проте, ще не всі члени повністю залучені, тому може бути доцільно утворити підгрупи за основними тематиками для кращого самоврядування і ефективності.

Діяльність Робочої групи 4 «Контакти між людьми»

Координатор: Ярослав Мінкін

Робочі підгрупи у складі РГ4:

- Молодь
- Культура
- Освіта

В рамках роботи громадських організацій, що входять в склад Робочої групи «Контакти між людьми» для досягнення поставлених цілей було зроблено наступне:

1. Проведено дослідження «Посилення ролі молодого покоління у процесах прийняття політичних рішень» та ролі молодіжних центрів та молодіжних громадських організацій у цьому процесі. Для того, щоб дослідити роботу організацій, ініціатив та проектів, що працюють з молоддю, а також проаналізувати їх програми з посилення ролі молодого покоління у процесах прийняття політичних рішень, було обрано дві країни Європейського Союзу, дві країни Східного Партнерства та Україну. За підтримки Prague Civil Society Centre у Вірменії, Грузії, Німеччині, Україні та Чехії було проведено картування організацій та ініціатив, відбулися ознайомчі візити у відібрані організації, проведені напівструктуровані інтерв'ю з представниками обраних для аналізу ініціатив та зроблена творча візуалізація існуючих моделей молодіжної партисипації.

2. Розпочато спільний проект «Assessing the Needs of Youth in the EaP» з організаціями з Азербайджану, Грузії та Молдови, які є членами Форуму Громадянського Суспільства СхП. В рамках спільного проекту, що фінансується ФГС СхП буде зроблено дослідження потреб молоді з 4 країн та проведена конференція щодо підсилення молодіжної партисипації.

3. Представники РГ4 УНП разом з громадськими активістами, які представляють кримськотатарські та ромські організації, а також інші культурні групи, за підтримки Українського Культурного Фонду розпочали реалізацію проекту «Український Букет Народів» задля розвитку міжкультурного діалогу, налагодження добросусідства між етнічними групами країни та збереження культурного розмаїття. В рамках проекту планується участь представників РГ4 УНП в якості експертів в серії воркшопів, картуванні культурного розмаїття та створення інтеркультурних путівників 4 містами України.

4. Розширення діяльності РГ4 в західній Україні через старт пілотної програми «Амбасадори Розмаїття у Прикарпатті», що реалізується за підтримки USAID та включає в себе освітні, дослідницькі, інтеграційні активності разом з мікрофінансуванням проектів з соціальної згуртованості громади. Після завершення пілотної фази проекту РГ4 розробить план імплементації програми в більшості регіонів країни.

5. Робота з молоддю з прифронтових територій та розвиток молодіжної участі за підтримки UNICEF. В рамках спільної ініціативи відбулася Майстерня Молодіжної Демократії для молоді з Луганської області та Фестиваль Партисипативної Демократії на Вінниччині.

6. Експертна участь координатора РГ4 Ярослава Мінкіна у розробці та впровадженні освітньої програми «Академія Культурного Лідера», яка ініційована Міністерством

культури України та Гете Інституту в Києві, разом з Інститутом культурної політики, та спрямована на децентралізацію галузі культури та освіти державних менеджерів культури.

7. У співпраці з Міністерством молоді та спорту України проведено міжнародний форум для країн Східного Партнерства «Youth and State. Partnership for Development / Молодь і Держава. Партнерство заради розвитку». Більш ніж 150 молодих людей та представники держави обговорили ключові аспекти молодіжної участі. Експертка РГ4 УНП ФГС СхП Марія Симонова разом з крос-секторальною командою фахівців вплинула на розробку дорожніх карт молодіжної участі (youth engagement roadmaps) та молодіжних планів дій (youth action plans). Вона провела дослідження наявних позитивних моделей та кращих практик участі молоді в країнах СхП та ЄС, яке лягло в основу рекомендацій молоді.

